

‘थाहाको भूमि समस्या समाधान हुन्छ’

विकास संवाददाता
थाहा नगर

मकवानपुर थाहा नगरपालिकाका दलित भूमिहिन, भूमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीहरूका लागि राहत मिल्ने भएको छ । आफ्नो नाममा जग्गा धनी पुर्जासहितको जमिन नभई अव्यवस्थित रूपमा बसोबास गर्दै आएकाहरूका लागि अब प्रक्रिया शुरू हुने भएको हो । त्यसोतः भूमिहिन दलित र भूमिहिन सुकुम्बासीका लागि पनि सरकारले जग्गा उपलब्धताको लागि आवश्यक पहल गर्ने भएको हो । सरकारले गठन गरेको भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग जिल्ला समिति मकवानपुर मार्फत प्रक्रिया अघि बढ्न लागेको हो । समस्या समाधानको लागि थाहा नगरपालिकाले सबै १२ वटै वडामा तथ्याङ्क संकलन गर्ने कार्य शुरू गरिसकेको छ ।

थाहा नगरपालिकाको प्रत्येक वडामा खटिएका तथ्याङ्क संकलकहरूले वडामा रहेका दलित भूमिहिन, भूमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीहरूको तथ्याङ्क संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको नगर प्रमुख लवशेर विष्टले जानकारी दिए । तथ्याङ्क संकलक, वडा सचिव र वडा अध्यक्षहरूलाई ७ वैशाखमा अभिमुखीकरण गरी विवरण संकलनको कार्य प्रारम्भ गरिएको हो । थाहा नगरपालिकाका नगर प्रमुख लवशेर विष्टको सभाध्यक्षतामा भएको अभिमुखीकरणमा भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोगका केन्द्रिय सदस्य केशव देवकोटा र जिल्ला समिति मकवानपुरका सदस्य तुलसी रिजालले सहजीकरण गरेका थिए । सहजीकरणको क्रममा तथ्याङ्क संकलन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुरा तथा सिकाइ सम्बन्धी जानकारी गराइएको थियो । सो अवसरमा भूमि सम्बन्धी समस्या

अभिमुखीकरण कार्यक्रममा मन्तव्य व्यक्त गर्दै जिल्ला अध्यक्ष रातोश्वर राना

समाधान आयोग जिल्ला समिति मकवानपुरका अध्यक्ष रामेश्वर रानाले भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोगको काम कर्तव्य र अधिकारको विषयमा जानकारी गराएका थिए । ‘सरकारले, कोही पनि नागरिक भूमिहीन नहोउन् भन्ने उद्देश्य सहित अघि सारिएको कार्यक्रमलाई सबैले सहयोग गर्नुपर्छ, नागरिकलाई भूमि दिलाउनु पर्छ’-जिल्ला अध्यक्ष रानाले भने-‘भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीहरूको वास्तविक लगत तयार गरी अभिलेखीकरण गरी आवासविहीन नागरिकका परिवारलाई भूमि उपलब्ध गराइ योजनाबद्ध, एकीकृत र सुरक्षित बस्ती निर्माणमा मद्दत गर्ने उद्देश्य छ । कृषि कर्ममा संलग्न भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीलाई कृषिका लागि जमिन उपलब्ध गराउने वा स्वामित्व कायम गर्ने उद्देश्य रहेको अध्यक्ष रानाले जानकारी गराए ।

कार्यक्रममा भूउपयोग योजना कार्यक्रममा सहजीकरण गरी व्यवस्थित

वडामा खटिए तथ्याङ्क संकलक

नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सदस्य सचिव हुने व्यवस्था छ ।

त्यस्तै वडास्तरमा पनि सहजीकरण हुने कार्यविधिमा व्यवस्था गरिएको छ । वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा गठन हुने सहजीकरण समितिमा वडाका निर्वाचित वडा सदस्यहरू समितिको सदस्य हुने व्यवस्था कार्यविधिमा उल्लेख गरिएको छ । समितिमा वडा अध्यक्षको सिफारिसमा नगर प्रमुखले मनोनयन गर्ने भूमि आवास लगायतको क्षेत्रमा काम गरिरहेको संघसंस्था वा समितिहरू मध्येबाट कतिमा एक महिला पर्ने गरी दुई जना सदस्य रहने व्यवस्था छ । समितिको सदस्यसचिव भने वडा सचिव हुने व्यवस्था छ ।

अहिले थाहा नगरपालिकाको १२ वटै वडामा तथ्याङ्क संकलक खटिसकेका छन् । उनीहरूले विवरण संकलन गर्दा सबै सदस्यहरू राखेर तथ्याङ्क संकलन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । कार्यविधि अनुसार निवेदन फारम घरमुलीसंगै सोध्नु पर्ने छ भने अनावश्यक कुराहरू तथ्याङ्क संकलकले सोध्न नपाउने व्यवस्था छ । त्यस्तै निवेदन फारममा केरमेट नगर्ने र टिपेक्स समेत लगाउन पाइने छैन । संकलकले घरमुलीको फोटो खिचेर फारममा फोटो नम्बर चढाउनु पर्दछ । प्रत्येक दिन पेश भएका निवेदन भरपाई गरी वडा कार्यालयमा बुझाउनुपर्ने छ । भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोगले ५ वैशाखमा प्रकाशित सूचना अनुसार ३५ दिन भित्रमा तथ्याङ्क संकलन गरिसक्नु पर्ने उल्लेख छ ।

शिक्षक संगठन कैलाशको अध्यक्षता गुरुङ

विकास संवाददाता

नेपाल राष्ट्रिय शिक्षक संगठन कैलाश गाउँपालिकाको दोस्रो पालिका अधिवेशन भएको छ । दोस्रो अधिवेशनका अवसरमा शिक्षकका विभिन्न पेशागत संस्थाबाट कैलाश गाउँपालिकामा कार्यरत १८ जना शिक्षकहरू नेपाल राष्ट्रिय शिक्षक संगठन प्रवेश गरेका छन् ।

अधिवेशनले दिपक गुरुङ्को अध्यक्षतामा २४ सदस्यीय नयाँ कमिटी समेत गठन गरेको छ । नेपाल राष्ट्रिय शिक्षक संगठन राष्ट्रिय परिषद् सदस्य रमेश लामिछानेको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न कार्यक्रममा जिल्ला अध्यक्ष श्रीराम दाहालको विशिष्ट आतिथ्यता रहेको थियो । कार्यक्रम कैलाश गाउँपालिका अध्यक्ष रत्न बहादुर स्याङ्गतानको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको हो । अधिवेशनले उपाध्यक्ष महिलातर्फ सुजाता फ्याँल र खुलामा रक्षा सापकोटा चयन गरेको छ भने सचिवमा ईन्द्रमणी गौतम, कोषाध्यक्ष बलराम मुक्तान, सहसचिव महिलातर्फ रेनुका प्रजा, सहकोषाध्यक्ष महिलातर्फ बोईमा स्याङ्गतान लगायत २४ सदस्यीय कमिटी सर्वसम्मत भएका हुन् । विभिन्न पेशागत संस्थाबाट शिक्षक संगठन प्रवेश गर्नेमा भने विराजित लामा योञ्जन, सारिता गुरुङ्, दीलराज मोक्तान, धिरज रौनियार, चमेली ब्लोन, मञ्जु कुमारी शाह, युवराज दोङ्, सरस्वती गिरी, राधिका कालाखेती, सुन कुमारी थिङ्, लासाङ् ब्लोन, निरुता मोक्तान, अम्बिका कालाखेती, शान्ति पाखिन, सेतीमायाँ थिङ्, अञ्जु पुलामी मगर, सुकुमार्यौँ प्रजा, र मनुमायाँ तितुङ रहेका हुन् । यसैगरी अधिवेशनकै अवसरमा संगठन कैलाश पालिकाले विभिन्न स्थानबाट कैलाश पालिका सरुवा भई आएका र नवनि्युक्त शिक्षकलाई खादा सहित स्वागत गरेको छ ।

व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी जरुरी सूचना !

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गरौं । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य व्यक्तिले र निजको अनुपस्थितिमा परिवारको उमेर पुगेको व्यक्तिले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई गर्दा व्यक्ति आफू मात्र बसाई सरी गए व्यक्तिले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य व्यक्तिले दर्ता गर्नु पर्छ ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यापालिकाको कार्यालय
इन्द्रायणीचौर, मकवानपुर

नेपाल सरकारको सूचना !

पदिय दायित्व पूरा नगर्नु भनेको समाज र राष्ट्रको लागि धोखा हो ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

सम्पादकीय

आफ्नो आदेश आफै नटेर्ने सरकार

कोभिड-१९ को अंको लहर शुरु भएको छ । यसअघि जस्तै रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सरकारले नियम बनाएको छ । तर, सरकारले बनाएका नियम आफै उल्लङ्घन गर्न थालेको छ । कोरोना रोकथामका लागि आफैले बनाएको नियम र सर्वसाधारणको लागि दिएको आदेश आफैले उल्लङ्घन गर्दै जाने हो भने देशमा कोरोनाको अवस्था कस्तो होला ? यो प्रश्न सरकारका निर्णय र उसका कामले उज्याएको हो । खासगरी कोभिड-१९ को दोस्रो लहर बढेर अत्यासलाग्दो अवस्थामा पुगेको बेला सरकारले संक्रमण रोकथाम र सतर्कता अपनाउनका लागि ३० बुँदे आदेश जारी गरेको थियो । यसले केही हदसम्म नियन्त्रणका लागि सहयोग पुग्ने भनी ठानिएको बेला सरकार आफैले त्यस्तो आदेशको उल्लङ्घन गर्न थालेपछि चिन्ता बढाएको छ । कोरोनाको संक्रमण विस्तार हुने प्रमुख माध्यम हो भीडभाड । त्यसलाई रोक्न सकिने भने मात्रै पनि ठूलो मात्रामा संक्रमण आफै नियन्त्रणमा आउन सक्छ । तर सरकारले चाहिँ यस्तो निर्णय गरेको स्पष्ट देखिँ नै त्यसको उल्लङ्घन गर्नेथाल्यो । बात्वाटारको निवासबाट आदेश जारी गर्ने सरकारले त्यही बात्वाटारको निवासबाट नै र केही मिनेटमा नै त्यसको उल्लङ्घनको सिलसिला पनि सुरु भयो । भन्थे समाचारकाबीच यसै समयमा धर हरा पनि उद्घाटन भयो । अरु सामान्य भन्दा गोष्ठी त कति भए कति ।

सरकारले एक पटकमा २५ जनाभन्दा बढी भेला हुन नपाउने भन्ने निर्णय गरेको छ । मन्त्रिपरिषदबाट यस्तो निर्णय भएर त्यो कक्षबाट बाहिर निस्किएका प्रधानमन्त्रीले त्यही निवासको अर्को कक्षमा दुई सयभन्दा बढी संख्या उपस्थित भएको एउटा कार्यक्रममा सहभागि भएर उडानमा रहेका र सम्बोधन गरे । यसमा उनले २५ जनाभन्दा बढीको उपस्थिति हुन नपाउने भनी सरकारले गरेको निर्णयको चर्चा समेत गरेनन् । बात्वाटारको यो दिनको कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री केपी ओली मात्र होइन यस्तो निर्णय गर्ने मन्त्रिपरिषदका सबै सदस्यको उपस्थिति रह्यो । यो बैठक थियो एमाले महाधिवेशन आयोजक कमिटीको । त्यसदिन भुक्तिपुर यस्तो भयो कि भन्ने ठाउँ पनि रहेन । त्यसको भोलिपल्ट पनि यस्तै भयो । गत सोमवार सरकारले भीडभाडको कार्यक्रम नभन कडा आदेश जारी गरेको थियो भने मंगलबार प्रधानमन्त्री आफैले अर्को भीड खडा गरे चितवनको अयोध्यापुरीमा राखिने रामसीता, लक्ष्मण र हनुमानको मूर्ति हस्तान्तरणको कार्यक्रम राखे । यो कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री निवासमा मन्त्री सांसदसहित सय डेढ सयको उपस्थिति थियो । यो भनेको सरकारले तोकेको संख्याभन्दा भन्ने १० गुना बढीको उपस्थिति हो । यस्तो आदेशको उल्लङ्घन प्रधानमन्त्री आफैले मात्र होइन उनले अध्यक्षता गरेको पार्टीको भातृसंस्थाबाट पनि त्यस्तै भयो । यो आदेश भएको भोलिपल्ट एमालेको भातृसंस्था नेपाल खेलकुद महासंघले सार्वजनिकस्थल राष्ट्रिय समागृहमा कार्यक्रमको भेलाको आयोजना गर्‍यो । यो भेलामा यस्तो उपस्थिति थियो जो उक्त हलमा कतै खुट्टो राख्ने ठाउँ समेत थिएन र त्यसमा उपस्थित रहेकाहरूले आकलनभूजकलले मात्र मास्क लगाएका देखिए ।

यो ठाउँमा अनुमान गरिँ सरकारको आदेश सरकार नै मान्दैन भने अरुले कसरी पालना गर्लान् । राष्ट्रियस्तरमा मात्र हेर्न स्थानीय स्तरको पनि हालत उही छ । यसैगरी आदेश दिने र आफै पालना नगर्ने हो भने कोरोनाको प्राफ कहीं पुग्ला र त्यसको जवाफदेही को हुने ? यो प्रश्न विस्तारित नै छ । ध्यान रहोस् यो आदेशमा नै भनिएको छ -'आदेशको अवज्ञा गर्ने वा आदेशको कार्यान्वयनमा बाधा पुऱ्याउने व्यक्ति तथा संस्थालाई संक्रामक रोग फैने, २०२० बमोजिम कारबाही र सजाय हुनेछ ।' हेर्नु छ प्रधानमन्त्री र मन्त्रीमाथि कस्तो कारबाही होला ?

थाहा नगरपालिकाको शिखरकोट काउण्टरबाट दिवा बस सेवा

दिवा ६:१५	बजे काठमाण्डौ (हाहुरा)
दिवा ६:१५	बजे हेटौडा (फोर्स)
दिवा ७:१५	बजे काठमाण्डौ (बस)
दिवा ८:००	बजे हेटौडा (बस)
दिवा ८:१५	बजे सिमरौवाबाट हुँदै काठमाण्डौ (फोर्स)
दिवा ८:००	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
दिवा ८:००	बजे हेटौडा जम्मा हाइर
दिवा ८:४५	बजे काठमाण्डौ फोर्स
दिवा ९:१५	बजे मावु, पालुङ हुँदै हेटौडा (मिनीबस)
दिवा १०:१५	बजे काठमाण्डौ(फोर्स)
दिवा १०:३०	बजे हेटौडा (फोर्स)
दिवा ११:१५	बजे काठमाण्डौ (मिनिबस)
दिवा १२:३०	बजे हेटौडा (बस)
मध्यरात १२:३०	बजे काठमाण्डौ (बस)
मध्यरात १:३०	बजे हेटौडा (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बजे पालुङ गोर्जे पकने (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो २:३०	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो ३:३०	बजे पालुङबाट मावु (बस)
दिउँसो ३:३०	बजे पालुङबाट काठमाण्डौ (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा टिकट काउण्टर दामन शिखरकोट इलाका अर्थात् लामा ८५५५०७२३२२ र नरेन्द्र अधिकारी ८५५५०७०५६१

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

पालुङ एम्बुलेन्स (वालक)	८५८२००७८०१
आगा एम्बुलेन्स (वालक)	८५८२०२३७५५
जनकल्याण उच्च मा.वि.	०५७-२०३३६८
थाहा नगरपालिका कार्यालय	०५७-४०००५६
मत्स्यनारायण मा.वि.	०५७-२०३५२२
ईप्राका पालुङ (प्रमुख)	८५८२०४६४४६
प्रहरी चौकी फाखेल	०५७-४५२५१८
सिला प्रशासन सञ्चालनपुर	०५७-२०३३८८
विद्युत प्राधिकरण पालुङ	०५७-४०००२६

कृषि अर्थतन्त्रको सरकारी तथ्याङ्क र यथार्थ

कृषिमा निर्भर रहेर गरिने आर्थिक क्रियाकलापहरूको योगलाई कृषि अर्थतन्त्र भनिन्छ । यसमा खेतबारी खनजोत गरी बालीनाली लगाउनुदेखि लिएर पशुपुनः पालन, माछापालन र यससँग सम्बन्धित कारोबार पर्दछन् । नेपालको अर्थतन्त्रको मुख्य आधार कृषि नै हो । सरकार यसै कृषिको सपना बोडेर अनुदान र ऋण संकलन गरिरहेको छ तर यसले कृषिमा कुनै आवश्यक परिवर्तन गर्न सकेको छैन । कृषिकै उत्थान र विकासका लागि सरकारले पनि विभिन्न प्रयास गराइ सारिरहेको छ । कृषिमा लिएको अनुदान र ऋणको उपलब्धि देखाउन सरकारले तथ्याङ्कमा तोडमोड गरेको देखिन्छ किन भने यसको तथ्याङ्क र यथार्थमा विल्कुल फरक छ ।

यसै वर्ष नेपालमा भन्ने ५५ लाख ५१ हजार मेट्रिक टन धान उत्पादन भएको तथ्याङ्क कृषि मन्त्रालयले सार्वजनिक गरेको छ । यो परिमाण गत वर्षको तुलनामा करिब ५९ हजार मेट्रिकटन अर्थात् एक दशमलव शून्य पाँच प्रतिशतले कम हो । गत वर्ष ५६ लाख ९० हजार मेट्रिक टनभन्दा केही बढी धान उत्पादन भएको थियो । समयमा मलको आपूर्ति पर्याप्त मात्रामा हुन नसक्नु र रोगका कारणले यो वर्ष धान उत्पादनमा केही कमी आएको भनिएको छ तर पनि धान उत्पादनको यो गत केही वर्षपछिको इतिहासमै दोस्रो सबैभन्दा धेरै उत्पादन हो । तर अचम्मको कुरा के छ भने यो वर्षको पाँच महिना (२०७७ साउन(मंसिर)मा ९८ अर्ब ९७ करोड ८६ लाख नौ मासिक औसत तीन अर्ब ६३ करोड ५७ लाखको चामल आयात भएको छ, जुन गत वर्षको तुलनामा ६५ दशमलव तीन प्रतिशतले बढी हो ।

हाल नेपालमा लगभग ६५ प्रतिशत मानिसको मुख्य पेशा कृषि नै छ । यो सम्पूर्ण जीवन प्राणोधार हो । यसलाई सदुपयोग, संवर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्दा भोक र रोगबाट बाँच्नेछ । यसको उत्पादनको गुणस्तर समान हुन्छ भने उत्पादनको दर प्रकृतिमा निर्भर गर्दछ । नेपालमा उत्पादन हुने मुख्य बालीहरूमा धान, मकै, गहुँ, कोदो, जौ र फापर पर्दछन् । कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषिको योगदान २६ प्रतिशत, पहाडी क्षेत्रमा ४२ प्रतिशत र तराई क्षेत्रमा २३ प्रतिशत मात्र जमिन छ । यसबाट आर २०७५/७६ मा कुल एक करोड ६८ लाख पाँच हजार पाँच सय ५० मेट्रिक टन खाद्यान्न उत्पादन भएको थियो । नेपालका प्रतिवर्ष चामल, मकै, गहुँ, कोदो, जौ, फापर गरी ६९ लाख मेट्रिक टन आवश्यक पर्दछ ।

उक्त तथ्याङ्क हेर्दा खाद्यान्न उत्पादन अधिक नै देखिन्छ तर आवश्यक उत्पादनको अभाव देखिन्छ । नेपालको अर्थतन्त्रमा अनुदान र ऋणको व्यवस्थापन नहुँदा उत्पादनकै समयमा खलाबाटै अन्न भारत जाने र पछि खाद्यान्न अभाव हुने समयमा भारतबाटै खरिद गरेर खानुपर्ने अवस्था छ । कुल खेतीयोग्य जमिनको लगभग २०/२५ प्रतिशत बाँके छ । यो

बाँको र हनुमा मानिस कामको सिलसिलामा जहाँ गयो त्यही बसे । कृषिमा फर्किएनन् । कृषि उत्पादनभन्दा वैदेशिक रोजगारीमा सुख देखेहरू बढेर गए । नेपालमा रेकर्ड स्तरमा धान उत्पादन हुँदा, पचासी लाख नेपाली युवा देशबाहिर रहेँदा र विदेशी पर्यटक भण्डै ठप हुँदा पनि चामल आयात यसरी बढ्नुको कारण के हो ? यो प्रश्न अहिलेसम्म पनि अनुत्तरित नै रहेको छ । कतै यो चामल कतै पुग्निर्यात त भइरहेको छैन ? चासो बढिरहेको छ । बजारमा आपूर्ति स्थिति सन्तोषजनक नै रहेको छ । बजार मूल्य अधिक बढे पनि बजारमा कुनै पनि वस्तु र सेवाको अभाव अनुभव गरिएको छैन ।

नेपालमा वार्षिक दुई खर्ब रूपैयाँबराबरको कृषिसम्बन्धी वस्तु आयात भइरहेको छ । निर्यात हेर्ने हो भने आयातको २५ प्रतिशतसम्म पनि हुन सकिरहेको छैन । हालसम्म नेपालको कृषि परम्परागत, निर्यातमुखी मात्रै भएकोले वर्षे पछि आयात बढिरहेको हो । स-साना कृषि उत्पादनमा संलग्न निकायहरूले थप परिष्कृत हुने अवसर दनभन्दा केही बढी धान उत्पादन भएको थियो । समयमा मलको आपूर्ति पर्याप्त मात्रामा हुन नसक्नु र रोगका कारणले यो वर्ष धान उत्पादनमा केही कमी आएको भनिएको छ तर पनि धान उत्पादनको यो गत केही वर्षपछिको इतिहासमै दोस्रो सबैभन्दा धेरै उत्पादन हो । तर अचम्मको कुरा के छ भने यो वर्षको पाँच महिना (२०७७ साउन(मंसिर)मा ९८ अर्ब ९७ करोड ८६ लाख नौ मासिक औसत तीन अर्ब ६३ करोड ५७ लाखको चामल आयात भएको छ, जुन गत वर्षको तुलनामा ६५ दशमलव तीन प्रतिशतले बढी हो ।

अहिले आव २०७८/७९ को बजेट निर्माणको समय हो । यस वर्षको बजेटमा कृषि उत्पादनमा मुलुकलाई आत्मनिर्भर गराउने खाद्य सुरक्षा र सम्पुष्टता कायम गर्दै लैजाने, दुध र तरकारी, मासुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, पोषण र औषधीय गुण भएका उच्च मूल्यका कृषि वस्तु उत्पादन र चैते धान तथा वसन्ते मकै खेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने कुरा उल्लेख छ । त्यसैगरी समयमै रासायनिक मल आपूर्ति दिनुपर्ने ५० प्रतिशत रहेको छ । कृषि क्षेत्रमा पशुपुनः मन्त्रालयको २०७७ को डायरी हेर्दा-नेपालमा खेतीयोग्य जमिन ४० लाख हेक्टर छ ।

४० लाख हेक्टर खेतीयोग्य जमिनमध्ये ३० लाख ९९ हजार हेक्टरमा मात्र खेती गरिएको छ । कृषिको क्षेत्रफललाई मात्र नियाल्दा हिमाली क्षेत्रमा ३५ प्रतिशत, पहाडी क्षेत्रमा ४२ प्रतिशत र तराई क्षेत्रमा २३ प्रतिशत मात्र जमिन छ । यसबाट आर २०७५/७६ मा कुल एक करोड ६८ लाख पाँच हजार पाँच सय ५० मेट्रिक टन खाद्यान्न उत्पादन भएको थियो । नेपालका प्रतिवर्ष चामल, मकै, गहुँ, कोदो, जौ, फापर गरी ६९ लाख मेट्रिक टन आवश्यक पर्दछ ।

केशव आर्चाय

नेपालमा वार्षिक दुई खर्ब रूपैयाँबराबरको कृषिसम्बन्धी वस्तु आयात भइरहेको छ । निर्यात हेर्ने हो भने आयातको २५ प्रतिशतसम्म पनि हुन सकिरहेको छैन । हालसम्म नेपालको कृषि परम्परागत, निर्यातमुखी मात्रै भएकोले वर्षे पछि आयात बढिरहेको हो । स-साना कृषि उत्पादनमा संलग्न निकायहरूले थप परिष्कृत हुने अवसर दनभन्दा केही बढी धान उत्पादन भएको थियो । समयमा मलको आपूर्ति पर्याप्त मात्रामा हुन नसक्नु र रोगका कारणले यो वर्ष धान उत्पादनमा केही कमी आएको भनिएको छ तर पनि धान उत्पादनको यो गत केही वर्षपछिको इतिहासमै दोस्रो सबैभन्दा धेरै उत्पादन हो । तर अचम्मको कुरा के छ भने यो वर्षको पाँच महिना (२०७७ साउन(मंसिर)मा ९८ अर्ब ९७ करोड ८६ लाख नौ मासिक औसत तीन अर्ब ६३ करोड ५७ लाखको चामल आयात भएको छ, जुन गत वर्षको तुलनामा ६५ दशमलव तीन प्रतिशतले बढी हो ।

अहिले आव २०७८/७९ को बजेट निर्माणको समय हो । यस वर्षको बजेटमा कृषि उत्पादनमा मुलुकलाई आत्मनिर्भर गराउने खाद्य सुरक्षा र सम्पुष्टता कायम गर्दै लैजाने, दुध र तरकारी, मासुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, पोषण र औषधीय गुण भएका उच्च मूल्यका कृषि वस्तु उत्पादन र चैते धान तथा वसन्ते मकै खेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने कुरा उल्लेख छ । त्यसैगरी समयमै रासायनिक मल आपूर्ति दिनुपर्ने ५० प्रतिशत रहेको छ । कृषि क्षेत्रमा पशुपुनः मन्त्रालयको २०७७ को डायरी हेर्दा-नेपालमा खेतीयोग्य जमिन ४० लाख हेक्टर छ ।

बाँको र हनुमा मानिस कामको सिलसिलामा जहाँ गयो त्यही बसे । कृषिमा फर्किएनन् । कृषि उत्पादनभन्दा वैदेशिक रोजगारीमा सुख देखेहरू बढेर गए । नेपालमा रेकर्ड स्तरमा धान उत्पादन हुँदा, पचासी लाख नेपाली युवा देशबाहिर रहेँदा र विदेशी पर्यटक भण्डै ठप हुँदा पनि चामल आयात यसरी बढ्नुको कारण के हो ? यो प्रश्न अहिलेसम्म पनि अनुत्तरित नै रहेको छ । कतै यो चामल कतै पुग्निर्यात त भइरहेको छैन ? चासो बढिरहेको छ । बजारमा आपूर्ति स्थिति सन्तोषजनक नै रहेको छ । बजार मूल्य अधिक बढे पनि बजारमा कुनै पनि वस्तु र सेवाको अभाव अनुभव गरिएको छैन ।

नेपालमा वार्षिक दुई खर्ब रूपैयाँबराबरको कृषिसम्बन्धी वस्तु आयात भइरहेको छ । निर्यात हेर्ने हो भने आयातको २५ प्रतिशतसम्म पनि हुन सकिरहेको छैन । हालसम्म नेपालको कृषि परम्परागत, निर्यातमुखी मात्रै भएकोले वर्षे पछि आयात बढिरहेको हो । स-साना कृषि उत्पादनमा संलग्न निकायहरूले थप परिष्कृत हुने अवसर दनभन्दा केही बढी धान उत्पादन भएको थियो । समयमा मलको आपूर्ति पर्याप्त मात्रामा हुन नसक्नु र रोगका कारणले यो वर्ष धान उत्पादनमा केही कमी आएको भनिएको छ तर पनि धान उत्पादनको यो गत केही वर्षपछिको इतिहासमै दोस्रो सबैभन्दा धेरै उत्पादन हो । तर अचम्मको कुरा के छ भने यो वर्षको पाँच महिना (२०७७ साउन(मंसिर)मा ९८ अर्ब ९७ करोड ८६ लाख नौ मासिक औसत तीन अर्ब ६३ करोड ५७ लाखको चामल आयात भएको छ, जुन गत वर्षको तुलनामा ६५ दशमलव तीन प्रतिशतले बढी हो ।

अहिले आव २०७८/७९ को बजेट निर्माणको समय हो । यस वर्षको बजेटमा कृषि उत्पादनमा मुलुकलाई आत्मनिर्भर गराउने खाद्य सुरक्षा र सम्पुष्टता कायम गर्दै लैजाने, दुध र तरकारी, मासुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, पोषण र औषधीय गुण भएका उच्च मूल्यका कृषि वस्तु उत्पादन र चैते धान तथा वसन्ते मकै खेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने कुरा उल्लेख छ । त्यसैगरी समयमै रासायनिक मल आपूर्ति दिनुपर्ने ५० प्रतिशत रहेको छ । कृषि क्षेत्रमा पशुपुनः मन्त्रालयको २०७७ को डायरी हेर्दा-नेपालमा खेतीयोग्य जमिन ४० लाख हेक्टर छ ।

अहिले आव २०७८/७९ को बजेट निर्माणको समय हो । यस वर्षको बजेटमा कृषि उत्पादनमा मुलुकलाई आत्मनिर्भर गराउने खाद्य सुरक्षा र सम्पुष्टता कायम गर्दै लैजाने, दुध र तरकारी, मासुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, पोषण र औषधीय गुण भएका उच्च मूल्यका कृषि वस्तु उत्पादन र चैते धान तथा वसन्ते मकै खेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने कुरा उल्लेख छ । त्यसैगरी समयमै रासायनिक मल आपूर्ति दिनुपर्ने ५० प्रतिशत रहेको छ । कृषि क्षेत्रमा पशुपुनः मन्त्रालयको २०७७ को डायरी हेर्दा-नेपालमा खेतीयोग्य जमिन ४० लाख हेक्टर छ ।

अहिले आव २०७८/७९ को बजेट निर्माणको समय हो । यस वर्षको बजेटमा कृषि उत्पादनमा मुलुकलाई आत्मनिर्भर गराउने खाद्य सुरक्षा र सम्पुष्टता कायम गर्दै लैजाने, दुध र तरकारी, मासुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, पोषण र औषधीय गुण भएका उच्च मूल्यका कृषि वस्तु उत्पादन र चैते धान तथा वसन्ते मकै खेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने कुरा उल्लेख छ । त्यसैगरी समयमै रासायनिक मल आपूर्ति दिनुपर्ने ५० प्रतिशत रहेको छ । कृषि क्षेत्रमा पशुपुनः मन्त्रालयको २०७७ को डायरी हेर्दा-नेपालमा खेतीयोग्य जमिन ४० लाख हेक्टर छ ।

कोरोना भाइरस: घरमा बसेरै कसरी चाँडो निको हुने ?

कोरोना भाइरसको दोस्रो लहरले देशमा एकपटक फेरि तहका पिटेको छ। एकसपठ भन्छन् कि कोरोना भाइरसबाट संक्रमित मान्छेमा यात हक्का लक्षण देखिन्छ या त फेरि एन्टिबोटिक हुन्छ। यदि तपाईंको शरीरमा समेत कोरोनाको संकेत देखिएको छ भने केही कुरामा विशेष ध्यान दिनुपर्छ। जसले हाम्रो आफ्नो मात्रै होइन अरूको समेत ज्यान बचाउन सकिन्छ।

लक्षण पहिचान गर्नु

ज्वरो, लगातारको खोकी, मुखको स्वाद र सुँचे शक्ति कम हुनु, सास लिनुमा समस्या, थकावट, टाउको दुखाइ, घाँटी दुख्ने आदि कोरोनाको सामान्य लक्षण हो। ज्वरो, मुखमा स्वाद र सुँचे शक्ति कम हुनु, लगातार खोकी लाग्नु जस्ता लक्षण देखियो भने तुरुन्त सेल्फ आईसोलेट हुनु उपयुक्त हुन्छ। कोरोनाको हल्का लक्षणमा कुनै विशेष प्रकारको उपचार आवश्यक हुन्छ। हालांकि तपाईंको एक अनलाइन टेस्ट लिनुपर्छ।

सेल्फ आईसोलेसनमा कसरी रहन्छ

कोरोनाको क्षण देखेको लागि सेल्फ आईसोलेसनमा रहनु राम्रो विकल्प हो। घरमा सुरक्षित रहनु र जबसम्म मेडिकल एडभाइसको अत्यधिक जरूरत हुँदैन त्यतिबेलासम्म अस्पताल समेत नजानु उपयुक्त मानिन्छ। कुनै कोरोना संक्रमित व्यक्तिको सम्पर्कमा आएपछि यस बारेमा सचेत हुनुपर्छ। यदि कोरोनाको लक्षण देखियो भने कम्तीमा १४ दिन आईसोलेसनमा बस्नुपर्छ। यसबीच घरको सबै स्वस्थ सदस्यसँग दूर रहनु उपयुक्त हुन्छ।

आईसोलेसनमा कस्तो कुरामा ध्यान दिने ?

आईसोलेसनको लागि घरको कुनै पनि ठाउँ या कोठा छान्न सकिन्छ। जहाँ भेन्टिलेसन र खुला हावा आउने ठाउँ हुनु अनिवार्य छ। औषधि र खाना लिएर आउने मान्छेसँग फेस टु फेस सम्पर्कमा

उपभोग्य सामग्री खरिद गर्दा उपभोग्य मिति अनिवार्य हेरौं।

www.thahatimes.com

रहनबाट बच्नुहोस्। घरको सदस्यका साथ भौलिक बिस्तारा या तौलिया जस्ता सामग्री साफा गर्नुहुन्छ। खोकी वा हाँछुनु आउँदा रूमालले नाक र मुख छोप्नुहोस्। नाक र मुखमा हात लगेपछि स्यानिटाइजर लगाउनुहोस्। घरमा पनि मास्क लगाउन नपुलुहोला।

बाथरूमको प्रयोग

यस्तो हालतमा अलग बाथरूमको प्रयोग गर्नु नै उपयुक्त हुन्छ। यदि तपाईंसँग अलग बाथरूम प्रयोग गर्ने विकल्प छैन भने हरेक पल्ट शौचालय प्रयोगपछि सफा गर्न नपुलुहोला। सकेसम्म सबैले प्रयोग गरेपछि अन्तिममा संक्रमितले शौचालय प्रयोग गर्ने र प्रयोग लगाते राम्रोसँग सफा गर्नुपर्छ।

मान्साको प्रयोग

मान्साका सकेसम्म कम जानुहोस्। त्यहाँ मान्छे भएको बेलामा त जानु नै हुँदैन। आफ्नो भौंडालाई खाना खाएर पुकाउने काम गर्नुहोस्। भौंडा डिस्टर्जन्टको साथमा माइनु उपयुक्त हुन्छ।

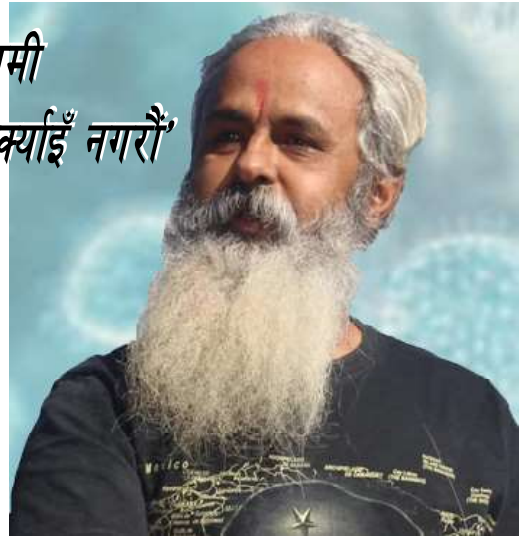
आफ्नो ख्याल राख्नुहोस्

चिसो या अन्य फलु जस्तो भाइरस जस्तै कोरोनामा समेत आफ्नो ख्याल राख्नुहोस्। धेरै भन्दा धेरै पानी पिउनुहोस्। पर्याप्त मात्रामा पानी पिउनुले पिसाबको रंग पहेंलो हुने गर्छ। धुप्रपान नगर्नुहोस्। अल्कोहल कुनैपनि हालतमा नलिनुहोस्। यसबाट तपाईंको शरीर डिहाइड्रेट हुन्छ। यस्तो कुनै काम नगर्नुहोस् जसले तपाईंको मिर्गाललाई नराम्रो असर गर्छ।

कस्तो बेलामा गर्ने चिकित्सकसँग सल्लाह ?

कोरोना भाइरसको लक्षण केही मान्छेमा निकै गम्भीर रूपले देखिन सक्छ। यदि यो लक्षण कुनै पनि व्यक्तिको शरीरलाई ज्यादा नोक्सानी पुऱ्याउने खालको हुन्छ भने या शरीरमा अप्ठ्यारो महसुस हुन्छ भने तुरुन्त चिकित्सकसँग सल्लाह लिनुपर्छ। कुनै पनि औषधिको प्रयोग पनि चिकित्सकको सल्लाहमा मात्रै सेवन गर्नुहोस्।

'कोरोनाबीच मौसमी फलु आयो, हेलचेक्याइँ नगरौं'

भाइरोलोजिस्ट: डा. विष्णु उपाध्याय

हजिआज विभिन्न उमेरसमूहका व्यक्तिहरूमा घाँटी दुख्ने, ज्वरो आउने, रुघाखोकी जस्ता समस्या धेरै देखिन थालेको छ। एकातिर यो समस्या बढ्दैछ भने अर्कोतिर कोरोनाका संक्रमितहरूको संख्या समेत यही समयमा बढेका कारण यो लक्षण कतै कोरोनाकै संकेत त होइन ? भन्नेमा धेरैलाई चिन्ता बढ्ने गरेको छ।

अहिले सरकारले कोरोनाका कारण शहरी भेगका विद्यालय बन्द गर्न निर्देशन दिइसकेको छ भने अन्य ठाउँमा पनि स्वास्थ्य मापदण्ड पालना गर्न भनेको छ। तर के अहिले देखिएको स्वास्थ्य समस्या र कोरोनाका बीचमा सम्बन्ध छ त ?

भाइरोलोजी विषयमा विद्यावारिधि गरेका एवं केन्द्रीय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट केही समयअघि सेवानिवृत्त भएका डा. विष्णु उपाध्याय अहिले देखिएका ती समस्याहरू मौसमी फलुका कारण विकसित भएका समस्या भए पनि नयाँ भेरियन्टको कोरोनाको विशेषताका कारण यसलाई सामान्य मानेर बस्न नहुने बताउँछन्।

नयाँ भेरियन्टको कोरोना लागेका मान्छेमा जटिल अवस्थामा नपुगेसम्म लक्षण नदेखिने गरेको विभिन्न अनुसन्धानबाट पत्ता लागेको छ। त्यसैले कोरोना हो या मौसमी फलु भन्ने पत्ता लगाउँदा लगाउँदै समस्या बढ्न सक्ने भएकोले अहिले जोखिम थपिएको जानकारीहरू बताउँछन्।

डा. उपाध्यायका अनुसार सामान्यतया फागुन/चैत महिना मौसम परिवर्तनको समय हो। जाडो मौसम परिवर्तन भएर गर्मी मौसम लागेसँगै विभिन्न ब्याक्टिरियाहरू सक्रिय हुने गर्छन्। जसका कारण विभिन्न स्वास्थ्य समस्याहरू निम्तिने गर्छन्।

यो साल विभिन्न कारणले चैत/वैशाखमा समेत धेरै गर्मी नभएकोले प्रिमसुनसँगै मौसमी फलुको प्रभाव देखिन थालेको जानकारीहरू बताउँछन्। कतिपय बच्चा एवं किशोरहरू र कतिपय वयस्कमा समेत अहिले देखिएको समस्या यही मौसमी फलुका कारण सिर्जना भएको समस्या रहेको जनस्वास्थ्य विज्ञहरू बताउँछन्।

सुख्खा मौसममा आउने हावाहुरी असिना आदिका कारण श्वासप्रश्वाससँग सम्बन्धित समस्याहरू आउने गर्छ। रुघाखोकी लाग्ने र घाँटी दुख्ने श्वासप्रश्वासमा समस्या हुने जस्ता समस्या समेत यही मौसमी फलुका कारणले हुने गर्छ। हावाहुरीका अलावा यो विभिन्न परजीवीहरूको लागि समेत अनुकूल मौसम हो। जसका कारण डेंगु जस्ता रोगको जोखिम पनि यही मौसममा बढी हुने गर्छ। वातावरणीय परिवर्तनका कारण अहिले पनि श्वासप्रश्वासजन्य र कीटजन्य रोगले स्वास्थ्य समस्या निम्त्याएको डा. उपाध्याय बताउँछन्।

कोरोना महामारीले त्रास फैलाइरहेको बेलामा उस्तैउस्ता लक्षण देखिने मौसमी फलुका कारण अभिभावकहरूमा भन्ने त्रास थपिएको उनको बुझाइ छ।

'मौसमी फलु भए पनि हेलचेक्याइँ नगरौं'

डा. उपाध्याय अहिले विकास भएको नयाँ भेरियन्टको कोरोना भाइरसमा

बिरामी जटिल अवस्थामा पुगेपछि मात्रै देखिने गरेकोले मौसमी फलुलाई पनि बेवास्ता गर्न नहुने बताउँछन्। 'अहिले कोरोनाको लक्षण जोकोहीमा देखिँदैन र जटिल अवस्थामा पुगेपछि मात्रै त्यस्तो संकेत मिल्ने भएकोले मौसमी फलुका कारण त्यस्तो संकेत देखिँदा पनि चिकित्सकसँगको परामर्शमा जानुपर्ने अवस्था छ।' उनी भन्छन् 'पहिलो भेरियन्टको कोरोनामा सुरुमा नै लक्षण देखिन्थ्यो। त्यसैले केही समय कुनै पनि सकिन्थ्यो। तर अहिले त्यस्तो अवस्था छैन।'

कसरी जोगिने यो समस्याबाट ?

अहिले मौसमी फलु हो कि कोरोना हो ? भन्ने जान्नको लागि अस्पताल नै जानुपर्ने अवस्था छ। म विदेशबाट आएका व्यक्ति वा शंकास्पद व्यक्तिको सम्पर्कमा छैन भनेर ढुक्क हुन सक्ने अवस्था पनि

नरहेको डा. उपाध्याय बताउँछन्। अहिले धेरैमा कोरोनाको लक्षण नदेखिने गरेको भन्दै संक्रमितको पहिचान हुन नसक्ने भएकोले तीनी तहका सरकारले तयार पारेको स्वास्थ्य मापदण्ड पालना गर्नु नै उपयुक्त रोकथामको विधि रहेको उनी बताउँछन्।

पहिलेको कोरोना बढी वृद्धवृद्धा र शरीरमा अन्य रोग भएकालाई बढी प्रभावित गर्ने खालको थियो। तर अहिले बच्चाहरूमा समेत उस्तै संक्रमणको जोखिम रहेको देखाएको छ।

साथै युवावस्थाका व्यक्तिलाई समेत धेरै समस्या देखिएको छ। त्यसैले यसलाई स्वास्थ्य सतर्कता अपनाउने र त्यस्तो लक्षण देखियो भने चिकित्सकलाई सम्पर्क गरिहाल्नु पर्ने उनी बताउँछन्। साथै, घरबाट बाहिर निस्कँदा संक्रमण सँगै जोखिम बढी हुने भएकोले बाहिर निस्कँदा बढी सतर्क हुनु जरुरी छ।

भ्रासु बढाउने गज्जबको तरिका

हरेक दिन दया भाव जागृत भई अरूलाई सहयोग गर्ने मानिसको स्वास्थ्य सामान्य मानिसको भन्दा राम्रो हुने अध्ययनले देखाएको छ। नम्र व्यवहार, स्वयंसेवा, चन्दा सहयोग तथा हरेक दिनको दयालु व्यवहारले मुटुसँग सम्बन्धित रोगबाट जोगाउने देखिएको हो।

अरूलाई सधैं सहयोग गर्ने मानिसको चाँडै मृत्यु हुने जोखिम २४ प्रतिशतसम्म कम हुने अध्ययनले देखाएको छ। त्यस्तै सहयोगी मानिसको अस्पताल भर्ना हुने सम्भावना ३८ प्रतिशतसम्म कम हुने सो अध्ययनले देखाएको छ।

दया भावले सधैं सकारात्मक सोच पैदा हुने र सकारात्मक सोचले स्वास्थ्यमा पनि सकारात्मक प्रभाव पार्ने विज्ञहरूले बताएका छन्। यसले आयु पनि बढ्छ।

दया भावका फाइदाहरू
असल हर्मोन उत्पादन : कसैलाई सहयोग गर्दा तपाईंलाई खुसी महसुस हुन्छ। यसले दिगामा पनि आनन्द पैदा गराउँछ।
डर, त्रास हटाइदिन्छ : कसैप्रतिको दया वा सहयोगले तपाईंमा भएको डर वा त्रासलाई मेटाइदिन्छ। तपाईंका मनोभावनालाई दरो बनाइदिन्छ। तपाईंमा आत्मविश्वास पनि बढेर आउँछ।

थाहा नगरका जनप्रतिनिधिको सम्पर्क नम्बर

थाहा प्रमुख	लवशेर विष्ट	९६५१०६९२२
थाहा उपप्रमुख	खड्ग बहादुर गोपाली	९६५१०६९०५१
१ नं. वडाध्यक्ष	हेरमान गोपाली	९६५१०६९३०१
२ नं. वडाध्यक्ष	गुप्तबहादुर कार्की	९६५१०६९३०२
३ नं. वडाध्यक्ष	राजेश के. सी.	९६५१०६९३०३
४ नं. वडाध्यक्ष	दिपक सिं लामा	९६५१०६९३०४
५ नं. वडाध्यक्ष	विष्णुबहादुर गुरुङ	९६५१०६९३०५
६ नं. वडाध्यक्ष	शशीधर सुवेदी	९६५१०६९३०६
७ नं. वडाध्यक्ष	सनमांसि मुक्तान	९६५१०६९३०७
८ नं. वडाध्यक्ष	टिकाराम रुम्जा	९६५१०६९३०८
९ नं. वडाध्यक्ष	परशुराम श्रेष्ठ	९६५१०६९३०९
१० नं. वडाध्यक्ष	हिराबहादुर गमाल	९६५१०६९३१०
११ नं. वडाध्यक्ष	किरणमान बल	९६५१०६९३११
१२ नं. वडाध्यक्ष	मानबहादुर स्याङ्तान	९६५१०६९३१२

मनहरीको गाउँगाउँमा खानेपानी योजना

विकास संवाददाता

मकवानपुरको मनहरीमा खानेपानीका एक दर्जन योजना सञ्चालनमा छन् । मनहरीका विभिन्न वडामा खानेपानीको वर्षौं देखिका समस्या टार्नका लागि योजना सञ्चालन गरिएको छ । चार वर्षको अवधिमा खानेपानीका धेरै समस्या भएका गाउँमा बृहत योजना सञ्चालन गरेर पानीको समस्या टार्न लागिएको मनहरी गाउँपालिकाका अध्यक्ष एकराज उप्रेतीले बताए ।

मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर-६ लोथरमा चार वर्ष देखि खानेपानी योजना सञ्चालन भइरहेको छ । ४० लाख रूपैयाँ लागतमा खानेपानी योजनाको काम भइरहेको हो । यो योजना सम्पन्न भएपछि लोथरका वासिन्दालाई खानेपानीको समस्या हुँदैन ।

मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर-६ बालुभन्ज्याङमा खानेपानी योजना सञ्चालन भइरहेको छ । जमिनमुनीबाट लिफ्टका माध्यमले खानेपानी योजना सञ्चालन गरिएको अध्यक्ष उप्रेतीले जानकारी दिए । मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर-७ बिजौनामा ७५ लाख रूपैयाँ

लागतमा खानेपानी योजनाको काम भइरहेको छ । लिफ्टका माध्यमले पानी तान्ने काम सुरु गरिएको हो । योजना सम्पन्न भएपछि बिजौनाका वासिन्दाले पानीको सधैको समस्या हट्ने उनले बताए ।

मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर-८ देबकोट मा खानेपानी योजना निर्माणको काम भइरहेको छ । ३५ लाख रूपैयाँ लागतमा काम भइरहेको हो । लिफ्टका माध्यमले पानी तानेर यस क्षेत्रका वासिन्दालाई खुवाउने काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।

मनहरी-८ कै सिमपानीमा २ करोड ५० लाख रूपैयाँ लागतमा बृहत खानेपानी योजना सञ्चालन भइरहेको छ । लिफ्टका माध्यमले पानी तानेर स्थानीयलाई खुवाउन लागिएको अध्यक्ष उप्रेतीले बताए ३ लाख लिटर पानी अट्ने क्षमताको टंकी गरिदिए छ । अहिले पाइप गाड्ने काम भइरहेको छ । सिमपानीका सबैलाई पानी खुवाउनेगरी योजना सञ्चालन भइरहेको हो ।

मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर-९ ज्यामिरेमा बृहत खानेपानी योजना सञ्चालन भइरहेको छ । २-२ लाख

लिटर क्षमताको पानी टंकी निर्माणको काम भइसकेको छ । २ करोड ५० लाख रूपैयाँ लागतमा काम भइरहेको हो ।

मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर-४ मसिनेमा मुहान तयार गर्ने काम भइरहेको छ । तल्लो र माथिल्लो मसिनेमा काम भइरहेको हो । तल्लो मसिनेमा टंकी निर्माण गर्ने र पाइपको काम पनि भइसकेको उनले बताए ।

यसैगरी मनहरी-३ भुन्छुङमा खानेपानी योजना निर्माणको काम भइरहेको छ । २५ लाख रूपैयाँ लागतमा काम भइरहेको हो ।

मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर-१ मा एक करोड ५० लाख रूपैयाँ लागतमा खानेपानीका लागि काम भइरहेको छ । मुहानबाट पानीटंकीसम्म पानी ल्याउने काम भइसकेको छ । अब हरेकका घरघरमा पानी पुयाउनका लागि काम थालिएको छ ।

मनहरी-१ कै गोगनपानीमा एक करोड रूपैयाँ लागानीमा खानेपानी टंकी निर्माण, पाइपलाइन विस्तार गरेर वितरण गर्ने तयारी थालिएको छ । मनहरी-१ कै चकरीमा पनि २५ लाखरूपैयाँ लागतमा बोरिङ गर्ने काम भइरहेको छ ।

स्थानीय तहका कर्मचारीको सरुवा खुल्छो !

विकास संवाददाता

सञ्जीव मागिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले स्थानीय तहका कर्मचारीको सरुवाका लागि निवेदन आह्वान गरेको छ । मन्त्रालयले ८ वैशाखको मन्त्रिस्तरीय निर्णय अनुसार इच्छुक कर्मचारीलाई नियुक्ति पत्र र निवेदन इमेलमार्फत पठाउन भनेको हो ।

लोक सेवा आयोगको सिफारिसबाट स्थानीय तहमा स्थायी नियुक्ति भई आफूलाई पायक पर्ने अन्य स्थानीय तहमा कामकाजमा खटिई जान इच्छुक कर्मचारीले जाने र छाड्ने दुवैतर्फको

स्थानीय तहको अध्यक्ष/प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत दुवै जनाको हस्ताक्षर भएको सरुवा भई जान र आउन दिएको सहमति पत्र, स्थानीय तहका भएको नियुक्ति पत्र र कामकाजको लागि अनुरोध गरी दिएको निवेदन संलग्न गरी यस मन्त्रालयको इमेल ठेगाना मा मिति २०७८ वैशाख २० गतेसम्म इमेल गर्नुपर्ने मन्त्रालयले भनेको छ । उक्त र अवधि पश्चात् प्राप्त हुने निवेदन उपर कुनै कारबाही नहुनेसमेत मन्त्रालयले जनाएको छ ।

सरुवासँग सम्बन्धित निवेदन मन्त्रालयमा दर्ता नगरिने र नबुकिइने हुँदा अनिवार्यरूपमा इमेलमार्फत पठाउनु

पर्ने मन्त्रालयले जनाएको छ । त्यसैगरी हालसम्म मन्त्रालयमा दर्ता भएका वा इमेल गरिएका निवेदनहरू उपर यस अधिकतम कामजातका आधारमा आवश्यक निर्णय गरिने हुँदा पुनः इमेल गरी राज्य पर्नेछैन । प्राप्त निवेदन तथा अन्य आवश्यक कागजातहरू अध्ययन गरी आवश्यकता र प्राथमिकताको आधारमा कामकाजसँग सम्बन्धी निर्णय त्रमशः गरिने र कामकाजमा खटाइएको पत्र विद्युतीय माध्यममार्फत नै सम्बन्धित व्यक्ति वा कार्यालयमा पठाइने र मन्त्रालयबाट पत्र उपलब्ध गराइनेभएकोले व्यक्ति मन्त्रालयमा उपस्थित हुन नपर्ने पनि मन्त्रालयले जनाएको छ ।

विकास संवाददाता

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) मकवानपुरको इन्चार्जमा केन्द्रीय सदस्य रामेश्वर राना चयन भएका छन् । नेकपा एमालेले १० वैशाखमा दशौं राष्ट्रिय महाधिवेशन आयोजक कमिटीका सदस्यरूपको कार्यविभाजन गरेको हो । राना यसअघि मकवानपुरका सहइन्चार्ज थिए । यस अघि इन्चार्ज रहेका केन्द्रीय सदस्य विरोध खतिवडा भने जिम्मेवारी बिहिन भएका छन् ।

यसैबीच नेकपा एमालेको केन्द्रिय कमिटीको बैठकबाट बागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्री समेत रहनु भएका डोरमणि

माधव नेपाल पक्षधर केन्द्रीय सदस्यहरूलाई केन्द्रीय कमिटीमा यथावत राख्ने पनि परिभाषित जिठमेवारी दिइएको छैन ।

पौडेललाई पार्टीको बागमती प्रदेशको सह-इन्चार्ज एवम नगरपालिका महासङ्घको इन्चार्जमा जिम्मेवारी पाएका छन् । पार्टीको केन्द्रीय सदस्य समेत पौडेललाई थप जिम्मेवारी दिइएको हो ।

माधव नेपाल पक्षधर केन्द्रीय सदस्यहरूलाई केन्द्रीय कमिटीमा यथावत राख्ने पनि परिभाषित जिम्मेवारी दिइएको छैन ।

उपनिर्वाचनका लागि हेटौंढामा निर्वाचन कार्यालय स्थापना

विकास संवाददाता

राष्ट्रियसभा सदस्य पदको उपनिर्वाचनका लागि निर्वाचन आयोगले वाग्मती प्रदेशको राजधानी हेटौंढामा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय स्थापना गरेको छ ।

आयोगले निर्वाचन अधिकृतको पदमा नियुक्त गर्न न्याय परिषद्को परामर्शमा २ (दुई) जना (१ जना जगेडा समेत) जिल्ला न्यायाधीशको नामावली माग गरी कानून, न्याय तथा संसदीय

मागिला मन्त्रालयमा लेखी पठाएको आयोगका प्रवक्ता राजकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

आयोगले वाग्मती प्रदेशबाट रिक्त राष्ट्रियसभा सदस्य पदमा जेट ६ गते उपनिर्वाचन गर्ने निर्णय गरेको छ । त्यस दिन बिहान ९ देखि दिउँसाँ ३ बजेसम्म मतदान हुने आयोगले जनाएको छ । राष्ट्रियसभा सदस्य निर्वाचनमा प्रदेशसभा सदस्य र स्थानीय तहका प्रमुख र उपप्रमुखले मतदान गर्नेछन् ।

नेकपा एमाले बागमती प्रदेश सह-इन्चार्जमा पौडेल, जिल्ला इन्चार्ज राना

विकास संवाददाता

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) मकवानपुरको इन्चार्जमा केन्द्रीय सदस्य रामेश्वर राना चयन भएका छन् । नेकपा एमालेले १० वैशाखमा दशौं राष्ट्रिय महाधिवेशन आयोजक कमिटीका सदस्यरूपको कार्यविभाजन गरेको हो । राना यसअघि मकवानपुरका सहइन्चार्ज थिए । यस अघि इन्चार्ज रहेका केन्द्रीय सदस्य विरोध खतिवडा भने जिम्मेवारी बिहिन भएका छन् ।

यसैबीच नेकपा एमालेको केन्द्रिय कमिटीको बैठकबाट बागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्री समेत रहनु भएका डोरमणि

माधव नेपाल पक्षधर केन्द्रीय सदस्यहरूलाई केन्द्रीय कमिटीमा यथावत राख्ने पनि परिभाषित जिठमेवारी दिइएको छैन ।

पौडेललाई पार्टीको बागमती प्रदेशको सह-इन्चार्ज एवम नगरपालिका महासङ्घको इन्चार्जमा जिम्मेवारी पाएका छन् । पार्टीको केन्द्रीय सदस्य समेत पौडेललाई थप जिम्मेवारी दिइएको हो ।

माधव नेपाल पक्षधर केन्द्रीय सदस्यहरूलाई केन्द्रीय कमिटीमा यथावत राख्ने पनि परिभाषित जिम्मेवारी दिइएको छैन ।

अब हामै थाहानगरको ओखरबजारमै छपाईको झुञ्झाटमै

फ्लेक्स प्रिन्ट

क्राठमाण्डौं, हेटौंढा घाउतनै पर्देन..

आत्याधुनिक नयाँ मेसीनद्वारा १ घण्टा भित्र बोर्ड तयार

हाम्रा अन्य सेवाहरू

- फ्लेक्स प्रिन्ट (ट्यान्कर/साइनबोर्ड)
- होटिङ बोर्ड/रिक्कर प्रिन्ट/
- फ्लेक्स फोटो/गायाको चिजो तयारी
- प्रमाण-पत्र/कदर-पत्र/प्रशांसा पत्र तयारी
- कार्यक्रमको ट्याच तयारी
- विभिन्न डिजाइनका फ्रेमिङ
- फोटो स्टुडियो/पि.भि.सी. कार्ड

9855068340/9802068340

DESIGN&FLEX PRINT&PHOTOGRAPHY
Thaha-1, Okhribazar, 9855068340/9802068340

पुरापुर तयारी भएको पालिकास्तरीय फुटबल प्रतियोगिता स्थगित

भीमफेदी-कुलेखानी सडक डेढ महिना बन्द

विकास संवाददाता

कोरोना संक्रमण बढिरहेको अवस्थामै स्वास्थ्य मापदण्ड अपनाएर आयोजना गर्न खोजिएको मकवानपुर जिल्लाको पालिकास्तरीय जिल्ला फुटबल अन्ततः स्थगित भएको छ ।

जिल्ला समन्वय समिति मकवानपुरको आयोजना र जिल्ला खेलकुद विकास समिति मकवानपुरको संयोजनमा ९ बैशाखदेखि महामारी बीच जिल्लास्तरीय फुटबल गर्न खोजिएको थियो । ६ वैशाखमा समन्वय समितिले पत्रकार सम्मलेन गर्दै महामारीमा दर्शक बिने भएपनि स्वास्थ्य मापदण्डको पूर्ण पालना गर्दै प्रतियोगिता गर्ने दाबी समितिका

प्रमुख रघुनाथ खुलालले गरेका थिए । तर, महामारी बढ्दै गएपछि प्रतियोगिता स्थगित गरिएको छ ।

जिल्ला समन्वय समितिका जिल्ला समन्वय अधिकारी आनन्दराज पोखरेलले प्रतियोगिता स्थगित भएको जानकारी दिएका छन् । उनले अर्को सूचना नभए सम्मका लागि प्रतियोगिता स्थगित गरिएको पोखरेलले बताए । १८ बैशाख समापन गर्ने गरी हेटौडा-१० वनविज्ञान अध्ययन संस्थान (फरेङ्गि) को खेलमैदानमा प्रतियोगिता गर्ने तयारी थियो । प्रतियोगिताका लागि जिल्लाका १० वटै स्थानीय तहका फुटबल टिमले पनि करिब तयारी सकाएका थिए ।

प्रतियोगिताका लागि विभिन्न ११ वटा उपसमिति गठन गरेर तयारी तीव्र बनाइएको थियो ।

चौर व्यवस्थापनमा सुनिल लोप्चन, प्रविधिक समितिमा कल्पना शर्मा, स्वास्थ्य समितिमा निरुकुमारी मगर, अतिथि सत्कारमा सानुकुमार लामा, अनुशासन समितिमा देवराज रिमाल, टिम व्यवस्थापनमा युनाल मल्ल, स्वयमसेवक परिचालमा किशोर श्रेष्ठ, मञ्चमा विमल थापा मगर, प्रचारप्रसारमा विवस अधिकारी तथा पुरस्कारमा खुशराज दाहालको समूहलाई जिम्मेवारी दिएर प्रतियोगिताको तयारी गरिएको खेलकुद विकास समिति अध्यक्ष सानु लामाले जानकारी दिए । उनले तयारी सबै सकिएको र महामारी घट्दो बित्तिकै प्रतियोगिता गर्ने जानकारी दिए । प्रतियोगितामा हेटौडा उपमहानगरपालिका, थाहा नगरपालिका, मकवानपुरगढी, भीमफेदी, इन्द्रसरोवर, बकैया, बागमती, मनहरी, राकिसराड र केलश गाउँपालिकाको एक/एक वटा फुटबल टिमले प्रतिस्पर्धा गर्नेछन् ।

जिल्लाभरका १ सय ८० खेलाडी सहभागी हुने प्रतियोगिताको विजेताले दुई लाख रुपैयाँ र उपविजेताले एक लाख ५० हजार रुपैयाँसहित शिल्ड, मेडल र प्रमाणपत्र पाउने समितिले जनाएको थियो । प्रतियोगिताको अनुमानित लागत ८ लाख ७७ हजार १ सय ५० रुपैयाँ थियो ।

युवा संघ नेपाल मकवानपुरको संयोजकत्वमा किरणमान

विकास संवाददाता

सर्वोच्च अदालतको आदेशले नेपाल कम्युनिष्ट खारेज गरी नेकपा एमाले पुनर्स्थापित गरेसँगै भ्रातृ संगठन गठन, पुनर्गठन कार्यले निरन्तरता पाएको छ ।

यसै सन्दर्भमा युवा संघ मकवानपुरका उपाध्यक्ष किरणमान बलको संयोजकत्वमा युवा संघ नेपाल मकवानपुर जिल्ला कमिटी गठन भएको छ । युवा संघ मकवानपुरको शनिबार भएको बिस्तारित बैठकले जिल्ला कमिटीको सचिवको जिम्मेवारी सगुन स्याङ्तानलाई दिएकाे छ । बिस्तारित बैठकले रिक्त र हेका पदहरूमा समेत सदस्यहरू थप गरी १५१ सदस्यीय जिल्ला कमिटी गठन गरेको सचिव सगुन स्याङ्तानले जानकारी दिनु भएको छ । बैठकको प्रमुख आतिथ्यता गर्दै नेकपा एमाले केन्द्रीय सदस्य केदार न्यौपानेले

अनुशासनसहितका युवाहरूले बिग्रेँदै गएको कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई जोगाउन सक्ने बताए ।

उनले सही र गलत बुझेर अधि बढनुपर्ने भन्दै विश्लेषणात्मक आलोचनात्मक भएर अधि बढ्न सक्ने युवाहरू सफलता उन्मुख हुने बताए । कार्यक्रममा पूर्वमन्त्री एबम् एमाले केन्द्रीय सदस्य तथा नेपाल खेलकुद महासंघका अध्यक्ष पुरुषोत्तम पौडेल, नेकपा एमाले जिल्ला अध्यक्ष मुनु सिग्देल, उपाध्यक्ष बदी लम्साल, युवा संघ केन्द्रीय सचिव आरती पाठक, केन्द्रीय सचिवालय सदस्य प्रकाश बानियाँ, केन्द्रीय सदस्यहरू गोविन्द दुलाल, राजप्रकाश भण्डारी, समिर स्याङ्तान लगायतको सहभागिता रहेको थियो ।

बिस्तारित बैठकले स्थानीय तहमा कमिटीको बिस्तार लगायत राजनीतिक योजना निर्माण गरेको बताइएको छ ।

एकै दिन १३ मुद्दा फैसला

विकास संवाददाता

जिल्ला अदालत मकवानपुरले ७ वैशाखमा एकै दिन १३ मुद्दा फैसला गरेको छ । मंगलबारका लागि इजलासमा २८ मुद्दाका पेशी तोकिएको थियो । ती मध्ये अदालतले १५ मुद्दामा आदेश जारी गरेको छ ।

न्यायाधीश डिल्लीरत्न श्रेष्ठको इजलासमा मुद्दाका पेशी तोकिएकोमा तीनको फैसला भएको र तीनमा आदेश जारी भएको हो ।

यसैगरी न्यायाधीश कमलराज विष्टको इजलासमा आठ मुद्दाका पेशी तोकिएकोमा पाँचको फैसला भएको तथा तीनमा आदेश जारी भएको हो । न्यायाधीश मनोज श्रेष्ठको इजलासमा सात मुद्दाका पेशी तोकिएकोमा एकको फैसला भएको र ६ मुद्दाको आदेश जारी भएको थियो । न्यायाधीश सीता शर्मा अधिकारीको इजलासमा सात पेशी तोकिएकामा चार फैसला भएको र तीन आदेश जारी भएको जिल्ला अदालत मकवानपुरका श्रेष्ठेदार तीर्थराज भट्टराईले बताए ।

यसैगरी जिल्ला अदालत मकवानपुरको इजलासमा बुधबारका लागि १९ मुद्दाको पेशी तोकिएको थियो ।

उपभोग्य सामाग्री
स्वरिद गर्दा
उपभोग्य मिति
प्रतिवार्ज हेरौ ।

विकास संवाददाता

काठमाण्डौ छोटे दुरीको मार्ग अन्तर्गत भीमफेदी-कुलेखानी सडक डेढ महिनाका लागि बन्द गरिएको छ । यस सडकको ८० प्रतिशतको काम सकिएको छ ।

भीमफेदी-कुलेखानीको सडक फराकिलो पार्ने काम सकेर अहिले भने स्लाब ढलान र पीच गर्ने काम गर्न लागिएको हो । सडकका धेरै स्थानमा यसअघिने स्लाब ढलान समेत गरिएको छ । अब भने सडकमा पीच गर्न लागिएको बागमती प्रदेशको यातायात पूर्वाधार विकास निर्देशनालयले जनाएको छ । यसअघि दुइमहिना सम्म सडक बन्द गरेर मोड र अच्येरो स्थानमा स्लाब ढलान गरिएको थियो । अब भने पीच गर्ने काम

मात्र बाकी रहेको यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय हेटौडाका निदेशक डाक्टर सहदेव बहादुर भण्डारीले बताए । अब पीच गर्ने काम सक्नेगरी काम थालिएको छ । यस सडकको ८० प्रतिशतको काम सकिएको छ ।

भीमफेदीदेखि देउराली भञ्ज्याङसम्मको आठ किलोमिटर सडकका लागि १८ करोड रुपैयाँ तथा देउरालीदेखि कुलेखानीको हेबी चौर सम्मको साढे सात किलोमिटर सडकका लागि १६ करोड रुपैयाँगरी ३४ करोड बजेट विनियोजन भएको थियो । भीमफेदी-कुलेखानी-हेबीचौरसम्म पुरानो सडक फराकिलो पारिएको छ । ढल तथा पर्खाल निर्माण गरिएको छ ।

मदन-भण्डारी राजमार्ग अन्तर्गत पर्ने सिस्नेरीदेखि काठमाडौंको दक्षिणकालीका जोड्ने सडक पनि घमाघम मर्मत भइरहेको छ ।

भीमफेदीमा वैशाखमै परीक्षा सक्ने तालिका सार्वजनिक

विकास संवाददाता

भीमफेदी गाउँपालिकाले पालिका भरी रहेका पालिका स्तरीय आधारभूत शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा कक्षा (८) को परीक्षा बैशाख १९ गतेदेखि सञ्चालन गर्ने भएको छ । हाल देशभर फैलिरहेको कोरोना अर्थात कोभिड-१९ ले पार्ने असरलाई मध्यनजर गर्दै तोकिएको समय अगाडि नै परीक्षा सञ्चालन गर्न लागिएको हो ।

व्यवस्थापन समितिको बैठकले २०७८ सालको गाउँपालिका स्तरीय आधारभूत शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा (कक्षा ८) को परीक्षा सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको हो । हाल कोरोनाको जोखिम बढ्दै गइरहेकोले कक्षा ८ को परीक्षा बैशाख १९ गतेदेखि २७ गतेसम्म सञ्चालन गर्ने लागिएको हो-पालिका स्तरीय आधारभूत

शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा कक्षा (८) का परीक्षा सञ्चालक संयोजक जीवन कुँवरले भने । कक्षा १ देखि ९ सम्मको वार्षिक परीक्षा भने बैशाख १३ गतेदेखि नै सञ्चालन गर्न लागिएको, भीमफेदी गाउँपालिका शिक्षा शाखाका सैक्षिक सुपरीवेक्षक गोविन्दप्रसाद चौलागाईले बताए । परीक्षा दिउँसो १ बजेदेखि ४ बजेसम्म रहने छ ।

कोरोना भाइरसको संक्रमण पुनः बढेसँगै सरकारले विद्यालयहरूलाई तोकिएको मापदण्ड अनुसार स्वास्थ्य सुरक्षा कायम गर्न आग्रह गरेको छ । यसको सम्पूर्ण जिम्मेवारी गाउँपालिकालाई प्रदान गरेको छ । सोही अनुसार भीमफेदी वार्षिक परीक्षा सञ्चालन गर्न लागेको हो । अन्य पालिकाले पनि परीक्षाको तयारी गरिरहेका छन् ।

अनेरास्ववियु (क्रान्तिकारी) थाहानगर अध्यक्षमा सिन्तान

◆ विकास संवाददाता

अनेरास्ववियु (क्रान्तिकारी) थाहा नगरको तेस्रो नगरसभाले सुसान्त सिन्तानलाई अध्यक्षतामा चयन गरेको छ । नगर कमिटीमा उम्तिनाइस सदस्य छन् । समितिको उपाध्यक्षमा भुपेन्द्र गोपाली चयन भएका छन् भने सचिव-सुवाष थोकर, सह-सचिव मेनुका देउला, कोषध्यक्ष-ममता गोपाली चयन भएका छन् । त्यस्तै सदस्यहरूमा निर्जना विखारी, विनिता गोपाली, अञ्जना सिन्तान, मोनिता खत्री, शुभराज कालिंज, सनिता भट्ट, विराज रायमाफ्री, अजय लामा, सुजित प्रधान श्रेष्ठ, रेमिस प्रधान, सगुण श्रेष्ठ, सुरज श्रेष्ठ, अनिल तामाङ, विजय रुम्बा रहने छन् । थाहानगर अध्यक्ष

दिपेन्द्र दिवालीको सभाध्यक्षतामा भएको अधिवेशनमा अनेरास्ववियु (क्रान्तिकारी) केन्द्रिय सचिवालय सदस्य तथा हेटौडा उपमहानगरपालिका पार्टी सचिवालय सदस्य प्रदीप अर्यालको प्रमुख आतिथ्यता रहेको थियो ।

प्रमुख अतिथि अर्यालले स्वच्छ निष्पक्ष तथा असल नेतृत्वको अगुवाईका निम्ति सम्पूर्णलाई आह्वान उल्लेख गरिएको ब्यानरमा हस्ताक्षर गरेर सभाको उद्घाटन गरेका थिए । अधिवेशनमा थाहा नगरपालिका वडा नं. ३ का वडा अध्यक्ष राजेश केसीको विशेष आतिथ्यता रहेको थियो । कार्यक्रममा अनेरास्ववियु क्रान्तिकारी केन्द्रिय सदस्य दिनेश सुवेदी, जिल्ला संयोजक आकाश पाखीन, सहसंयोजक श्रवण कुमार बर्तौला, प्रचार प्रसार विभाग प्रमुख मोहन चन्द्र चौलागाई, थाहानगर सम्मेलन समिति प्रमुख मुकेश गोले, नेकपा (माओवादी केन्द्र) का ईन्द्रसरोवर ईन्चार्ज विनायक गोले, वार्डसियल प्रदेश सदस्य तथा थाहा-७ वडा सदस्य दिपेन्द्र कुमार थिङ, वार्डसियल जिल्ला सदस्य तथा पर्यटन विभाग प्रमुख अरुण मोक्तान लगायतको आतिथ्यता रहेको थियो ।

◆ घटना दर्ता गर्दा टिलाइ भए जतिमान

घटना घटेको ३५ दिन भित्र दर्ता गराउनुमा नि.सु.कल र त्यसपछि तोकिएको जरिवाना तिरी दर्ता गर्नुपर्दछ ।

◆ वैशाख महिनाको पहिलो साता विशेष अभियान

प्रत्येक वर्ष वैशाख महिनाको पहिलो साता चालान हुने व्यक्तिगत घटना दर्ता सप्ताहमा सहभागी बनी ।

◆ घटना दर्ताको अनलाईन निवेदन कसरी दिने ?

नागरिकले व्यक्तिगत घटना दर्ताको अनलाईन निवेदन दिन राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागको वेबसाईट <https://donidcr.gov.np> मा रहेको अनलाईन घटना दर्ताको निवेदन लिंकमा गई विवरण भरी प्राप्त टोकन नम्बर लिएर दर्ता शिबिर वा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा गई घटना दर्ता गर्न सकिनेछ ।

“उठेरी कसलाई नै, हटा किरण थिँदा कसलाई नै नखुल्ने कसलाई नै ।”
“सुदृष्टिमात्र गर्नु नैराम्रोसँगै कसलाई नै । तराई सुदृष्टिमात्र नगरेर नगरेको ।”

◆ घटना दर्ता गर्दा टिलाइ भए जतिमान

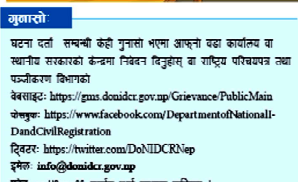
घटना घटेको ३५ दिन भित्र दर्ता गराउनुमा नि.सु.कल र त्यसपछि तोकिएको जरिवाना तिरी दर्ता गर्नुपर्दछ ।

◆ वैशाख महिनाको पहिलो साता विशेष अभियान

प्रत्येक वर्ष वैशाख महिनाको पहिलो साता चालान हुने व्यक्तिगत घटना दर्ता सप्ताहमा सहभागी बनी ।

◆ घटना दर्ताको अनलाईन निवेदन कसरी दिने ?

नागरिकले व्यक्तिगत घटना दर्ताको अनलाईन निवेदन दिन राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागको वेबसाईट <https://donidcr.gov.np> मा रहेको अनलाईन घटना दर्ताको निवेदन लिंकमा गई विवरण भरी प्राप्त टोकन नम्बर लिएर दर्ता शिबिर वा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा गई घटना दर्ता गर्न सकिनेछ ।

“उठेरी कसलाई नै, हटा किरण थिँदा कसलाई नै नखुल्ने कसलाई नै ।”
“सुदृष्टिमात्र गर्नु नैराम्रोसँगै कसलाई नै । तराई सुदृष्टिमात्र नगरेर नगरेको ।”

◆ घटना दर्ता गर्दा टिलाइ भए जतिमान

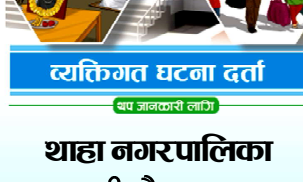
घटना घटेको ३५ दिन भित्र दर्ता गराउनुमा नि.सु.कल र त्यसपछि तोकिएको जरिवाना तिरी दर्ता गर्नुपर्दछ ।

◆ वैशाख महिनाको पहिलो साता विशेष अभियान

प्रत्येक वर्ष वैशाख महिनाको पहिलो साता चालान हुने व्यक्तिगत घटना दर्ता सप्ताहमा सहभागी बनी ।

◆ घटना दर्ताको अनलाईन निवेदन कसरी दिने ?

नागरिकले व्यक्तिगत घटना दर्ताको अनलाईन निवेदन दिन राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागको वेबसाईट <https://donidcr.gov.np> मा रहेको अनलाईन घटना दर्ताको निवेदन लिंकमा गई विवरण भरी प्राप्त टोकन नम्बर लिएर दर्ता शिबिर वा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा गई घटना दर्ता गर्न सकिनेछ ।

“उठेरी कसलाई नै, हटा किरण थिँदा कसलाई नै नखुल्ने कसलाई नै ।”
“सुदृष्टिमात्र गर्नु नैराम्रोसँगै कसलाई नै । तराई सुदृष्टिमात्र नगरेर नगरेको ।”

विषादी परीक्षण गरेर मात्र बिक्री गर्न माग

◆ विकास संवाददाता

तरकारी कृषकले हेटौडा बजारमा बिक्री वितरण हुने तरकारीमा विषादीको मात्रा परीक्षण गरिनुपर्ने माग गरेका छन् । हेटौडामा सञ्चालित जिल्ला खाद्य अधिकार सञ्जालको बैठकमा सहभागी कृषकले बजारमा आउने तरकारीमा विषादीको मात्रा परीक्षण गरेर मात्र उपभोक्तासम्म जानुपर्ने माग गरेका हुन् । मौसम अनुसन्धान त्रकारी उत्पादन गर्दै आएका किसान तथा खाद्य अधिकार सञ्जाल भीमफेदीका संयोजक दिपक पुडासैनीले आफ्ना उत्पादनमा पनि विषादीको मात्रा परीक्षण गर्न खोजेको तर प्रविधिको अभावमा आफूले चाहना गरे अनुसार परीक्षण गर्न नपाएको बताए । 'मैले उत्पादन गरेको तरकारीमा विषादीको मात्रा हेर्न खोजेको थिएँ, जाँच गर्ने मेसिन नहुँदा आफूले उत्पादन गरेको चीज कतिको सुरक्षित छ भनेर हेर्न पनि पाइएन, उनले भने ।

प्रतिबन्धित विषादीको प्रयोग गरेर राम्रा देख्दा बजारमा तरकारी बेचिएको आफूले देखेको भन्दै उनले यस्ता कार्य तत्काल रोकेर उपभोक्तालाई न्याय गरिनुपर्ने बताए । 'सस्तोमा पाइने, राम्रो देखिने विषादी हालेर तरकारी बेचिनेहेको देख्छु । नराम्रो लाग्छ, थाहा पाउँदापाउँदै पनि हामीले केही गर्न सकेँनौं, उनले भने, विषादी विष हो भन्नेबारे किसान र उपभोक्ता दुबै पक्षलाई अभियुक्तीकरणको खाँदो छ ।'

बैठकमा खाद्य अधिकार सञ्जाल बकैयाका संयोजक पवन सिं गुरुङले आफ्नो क्षेत्रमा पनि खाद्यवस्तुका गुणस्तर हेर्ने बजार अनुगमन जरुरी रहेको बताए । विकासका नाममा हुने विनास र सर्वसाधारण नागरिकको खाद्य अधिकार खोसिएका सवालमा नागरिक स्तरबाट गुनासो आएको भन्दै स्थानीय संयोजकहरूले आफ्नो तर्फबाट सम्बन्धित निकायमा ध्यानाकर्षण गरिएको बताए ।

व्यक्तिगत घटना दर्ता

(यस जानकारी लागि)

थाहा नगरपालिका

इन्द्रायणी चौर मकवानपुर

सम्पर्क नं. ०५७-४०००६६

◆ व्यक्तिगत घटना दर्ता के हो ?

व्यक्तिको जन्म, मृत्यु, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाई सराई जस्ता घटना घटेमा स्थानीय पञ्जीकारिकारीको कार्यालयमा गई सूचना दिने, दर्ता गराउने र प्रमाणपत्र लिने कार्यलाई व्यक्तिगत घटना दर्ता भनिन्छ ।

◆ व्यक्तिगत घटना दर्ताको प्रमाणपत्र किन आवश्यक पर्दछ ?

व्यक्तिगत घटना दर्ताको प्रमाणपत्र बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गर्न, नागरिकता बनाउन, नागरिक राष्ट्रिय परिचयपत्र बनाउन, सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न साथै राज्यबाट पाउने सेवा, सुविधा र ढक स्थापना गर्न आवश्यक पर्दछ ।

◆ व्यक्तिगत घटना दर्ता कहाँ गर्ने ?

आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको वडामा तोकिएको सूचकले आवश्यक कागजात सहित घटना दर्ता गराउन सकिन्छ ।

व्यक्तिगत घटना दर्तामा सूचक र संलग्न गर्नुपर्ने कागजातबारे जानकारी

घटना	सूचक	संलग्न गर्नुपर्ने कागजात
जन्म	<ul style="list-style-type: none"> बाबु र आमा बाबु र आमा उपस्थित हुन नसकेमा बाबु वा आमा बाबु वा आमा नभएको प्रमाणित भएका बाबु तर्फको हजुरपुस्ता वा हजुरआमा वा परिवारको १८ वर्ष उमेर पुगेको व्यक्ति 	<ul style="list-style-type: none"> सूचकको सहिजस्त सहितको सूचना फारम, सूचकको नागरिकताको प्रमाणपत्र, स्वास्थ्य सत्यापन जन्म भएको भए जन्म प्रमाणित गर्न प्रमाण, घरमा जन्म भएको भए खोप लगाएको प्रमाण,
मृत्यु	<ul style="list-style-type: none"> पति र पत्नी दुवै जना 	<ul style="list-style-type: none"> सूचकको सहिजस्त सहितको सूचना फारम, पतिको नागरिकता प्रमाणपत्र, पत्नीको नागरिकता प्रमाणपत्र (भरण), पति पत्नीको २/२ प्रति हालसालै शिबको पासागोठ साहजको फोटो
सम्बन्ध विच्छेद	<ul style="list-style-type: none"> पति वा पत्नी 	<ul style="list-style-type: none"> सूचकको सहिजस्त सहितको सूचना फारम, सूचकको नागरिकता प्रमाणपत्र, अदालतको निर्णय वा फौजदारीको प्रतिलिपि,
बसाई सराई	<ul style="list-style-type: none"> बसाई सराई गर्ने परिवारको सदस्य मध्ये मुख्य व्यक्ति वा नभएका १८ वर्ष उमेर पुगेको परिवारको सदस्य बसाई सराई आउने परिवारको सदस्य मध्ये मुख्य व्यक्ति वा नभएका १८ वर्ष उमेर पुगेको परिवारको सदस्य 	<ul style="list-style-type: none"> सूचकको सहिजस्त सहितको तयार हस्ताक्षर फारम सूचकको नागरिकता प्रमाणपत्र
भ्रूथ	<ul style="list-style-type: none"> बाबु वा आमा वा पति वा पत्नी वा छोरा वा छोरी उल्लेखित सूचक नभएको प्रमाणित भएका परिवारको १८ वर्ष उमेर पुगेको व्यक्ति 	<ul style="list-style-type: none"> सूचकको सहिजस्त सहितको सूचना फारम, मुनको नागरिकता प्रमाणपत्र वा जन्म दर्ता सूचकको नागरिकता प्रमाणपत्र, स्वास्थ्य सत्यापन नहुनु भएका मृत्यु प्रमाणित गर्न प्रमाण